

နေရီရီစာအုပ်တိုက်

ကျော်အောင်

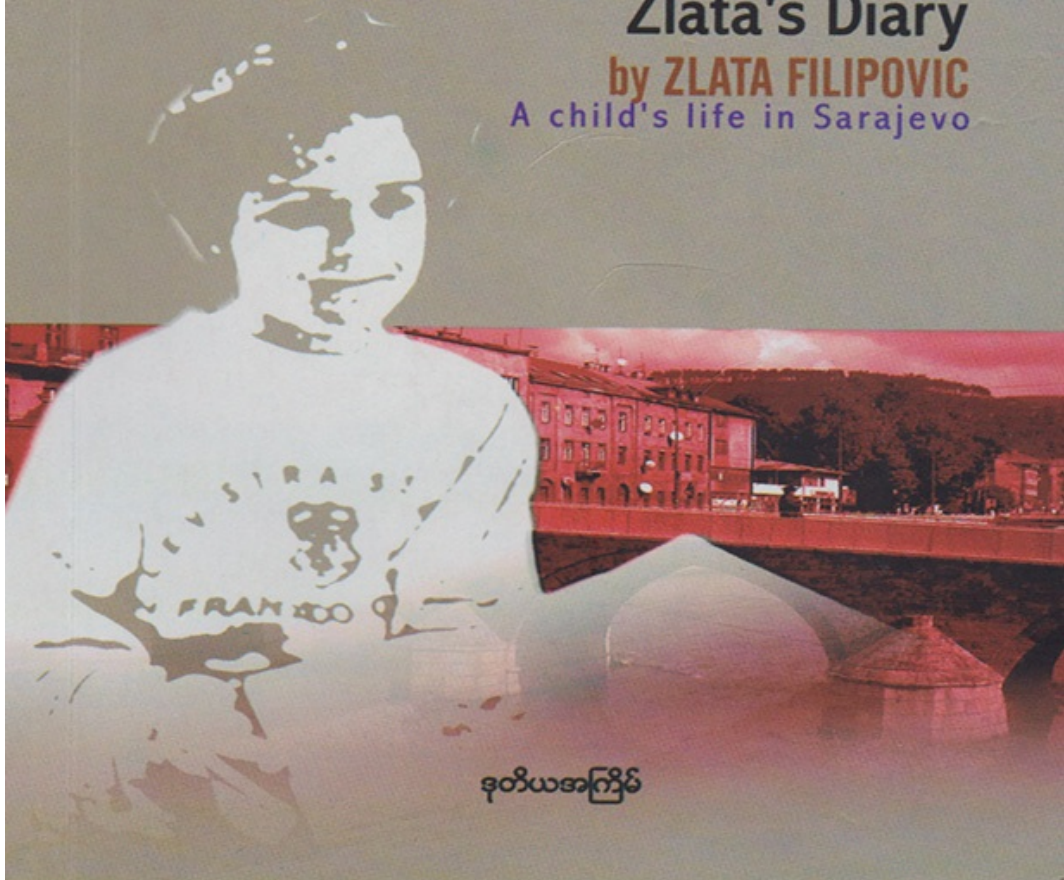
အမည်၏

နေ့စဉ်မှတ်တမ်း

Zlata's Diary

by ZLATA FILIPOVIC

A child's life in Sarajevo

ဒုတိယအကြိမ်

ကျေးဇူးတင်စကား

စာနယ်ဇင်းများတွင် ဆာရာယေဗိုမှ ၁၃ နှစ်သမီးလေး ဇလာတာ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းအကြောင်း ဖတ်ရသည်။ ဖတ်ချင်သည်နှင့် ဗြိတိန်ရှိ သူငယ်ချင်း မင်းလွင်ထံ စာရေး၍ မှာလိုက်သည်။

မကြာသေးမီက ကျွန်တော် မှာသည့်စာအုပ် ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်လာသည်။ မင်းလွင်သူငယ်ချင်း၊ ကိုမျိုးညွန့်၊ ဇနီးစုစု (ဒေါ်စုစုလွင်) သယ်ဆောင်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်အိမ်ကို မရ ရအောင်ရှာပြီး အပို့ခိုင်းလိုက် သည်။ စုစုကို များစွာ ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

အထူးသဖြင့်ကား ကျွန်တော့်ဆန္ဒကို ဖြည့်ဆည်းပေးသည့် မင်းလွင်နှင့် သူ့ဇနီး ဘက်တီတို့ကို ကျေးဇူးတင်သည်။ မင်းလွင်ဆိုသည်မှာ နှစ်တန်းတုန်းက သူငယ်ချင်းဖြစ်ပြီး ၁၉၈၄ တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံသို့ ပညာတော်သင် သွားရာမှ လန်ဒန်သူ ဘက်တီနှင့် အကြောင်းပါကာ ထိုနိုင်ငံတွင် သောင်တင်နေသူ ဖြစ်သည်။

ဘက်တီက ကျွန်တော်မှာသည့် စာအုပ်ကို ရှာဖွေပို့ပေးသဖြင့် သူ့ကို စာရေးအလွန်ပျင်းသည့် မင်းလွင်ထက် ပို၍ ကျေးဇူးတင်ပါကြောင်း။

ကျော်အောင်

စော်ဘွားကြီးကုန်း

၁၉၉၄၊ အောက်တိုဘာ

မြန်မာစာပြန်သူ၏ အမှာစာ

ဗြိတိန်နိုင်ငံ ဒယ်ဗွန်အရပ်တွင် ကျွန်တော်၏ နှစ်တန်းတုန်းက သူငယ်ချင်းတစ်ယောက် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်သွားပြီး ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာတွင်မှ မွေးရပ်မြေသို့ လက်ပစ်ကူးကာ (သူ့စကားအတိုင်း) အလည်တစ်ခေါက်ပြန်လာသည်။ ၄၃ နှစ်ကြာမှ လန်ဒန်ရောက်မင်းလွင်သို့မဟုတ် ဘိလပ်ပြန် ခင်မောင်ကြည်နှင့် ကျွန်တော်တို့ ပြန်တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း၏ နာမည်မှာ ခင်မောင်ကြည် ဖြစ်ပြီး ဘိလပ်သို့သွားသောအခါ ‘မင်းလွင်’ ဟူသော နာမည်ကို သူယူသည်။ (လွတ်လပ်ရေးရသည့် နှစ်က အပေါင်ဆိုင်တွင် ဗန်ကောက်လုံချည် ပေါင်သည့်အခါ ပေးသည့် နာမည် တကယ်ပါ) ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် တစ်လခန့်နေပြီး ပြန်သွားကြသည်။ တစ်ခုပြောဖို့ ကျန်နေသည်။ ထိုပထမအခေါက် ပြန်လာစဉ် သူနှင့်အတူ သူ့ဇနီး လန်ဒန်သူ ဘက်တီမင်းလွင် ပါလာသည်။

နှစ်နှစ်ကြာသည့်အခါ နိုင်ငံတော်တွင် သူတို့ ဇနီးမောင်နှံ ဒုတိယအကြိမ် ရန်ကုန်သို့ ရောက်လာကြသည်။ ဇာတိ ပခုက္ကူသို့ သူတို့ သွားလည်သည်။ ထိုနောက် အမှတ်ရစရာများစွာ ထားရစ်ခဲ့ပြီး ဘိလပ်သို့ တစ်ခါ ပြန်သွားကြသည်။ သူ့အကြောင်းကို ချယ်ရီ (၁၉၉၂) တွင် ကျွန်တော် ရေးဖူးသည်။ ၁၉၉၃ တွင်လည်း တစ်လခန့် နေသွားကြသည်။

၁၉၉၄ နှစ်ဦးပိုင်းတွင် စိတ်ဝင်စားစရာ နိုင်ငံခြားသတင်း တစ်ပုဒ် ကျွန်တော် ဖတ်ရသည်။ ယခု အချိန်အထိ စစ်ဖြစ်နေသော ဆာရာယေဗိုမြို့မှ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း ရေးသူ ၁၃ နှစ်သမီး ဇလာတာ ဖီလီပိုဗစ် အကြောင်းဖြစ်သည်။

ထိုအခါ မင်းလွင်တို့ မောင်နှံကို အမှတ်ရပြီး ထိုစာအုပ်မှာလိုက်သည်။

၁၉၉၄ ခုလိုင်လထဲတွင် ကျွန်တော့်ဆီသို့ စာတစ်စောင်နှင့် အတူ ဇလာတာ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း စာအုပ် ရောက်လာသည်။ မင်းလွင်၏ သူငယ်ချင်း ကိုမျိုးညွန့် (၁၉၈၄ တွင် သူနှင့်အတူ ဘိလပ်သို့ သွားသူ) ၏ ဇနီးစုစုလွင်နှင့်အတူ စာနှင့် စာအုပ်ပါလာခြင်း ဖြစ်သည်။ စုစု(လွင်) အပို့ခိုင်းလိုက်သူမှာ စော်ဘွားကြီးကုန်း ၄၁(၈) ၊ ဘူတာရုံလမ်း၊ လိပ်မူသော ကျွန်တော့်အိမ်ကို အတော်ရှာရသည်။ စုစု(လွင်) ကို အရမ်းအရမ်း ကျေးဇူးတင်သည်။ ပို့လာသူကိုလည်း အရမ်းအရမ်း ကျေးဇူးတင်သည်။

စာအုပ်နှင့်အတူ ပါလာသော စာတွင် သည်လိုဆိုသည်။

သာလာယံ

လူမနေသည့်အရပ်

အိဗာတန်

EX 168 NW

ဇွန်၊ ၂၆၊ ၁၉၉၄

ခင်မင်သော ကိုကျော်အောင်

ကိုမင်းလွင် ကိုယ်စား ကျွန်မစာရေးလိုက်ပါတယ်။ သူကတော့ စာရေးဖို့ တကယ်ပျင်းတဲ့သူပဲ။

ယခုစာနှင့်အတူ ရှင်မှာသည့် စာအုပ်များအနက် ‘ဇလာတာ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း’ကို ပို့လိုက်ပါတယ်။ ရှင်မှာတဲ့ ‘သားကြီးဩရသ’ ကို ကျွန်မကြိုးစား ရှာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခု စာအုပ်ဆိုင်မှာ မရှိဘူး။ အမှာစာတော့ ပို့ပေးနိုင်မယ်တဲ့။ သုံးလေးပတ်တော့ ကြာမယ်ဆိုတယ်။ ရတော့မှ ကိုလွန်းဝေနဲ့ အတူ ပေးလိုက်မယ်။

အခုလောလောဆယ် ဒေါ်စုစု ပြန်မယ်။ ဇူလိုင်၊ ၃ မှာပြန်မှာဆိုတော့ ‘သားကြီးဩရသ’ မိဖို့ မလွယ်ဘူး။

ဒီတစ်ခေါက် မြန်မာနိုင်ငံကို လာလည်ရတာ ပျော်ရွှင်ဖွယ်ရာ အမှတ်ရစရာတွေ အများကြီး ပါလာပါတယ်။ ကိုလွန်းဝေရဲ့ အိမ်မှာ (သူငယ်ချင်းများနဲ့) ဆုံရတာ လည်း ပျော်စရာ ကောင်းတယ်။ ‘ရွှေရှုခင်း’ စားတော်ဆက်မှာ၊ ပြီးတော့ ရှင်တို့ အိမ်မှာ လည်ရ ပတ်ရတာ တွေကိုလည်း အမှတ်ရတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံကို ၁၉၉၅ ၊ နိုဝင်ဘာလောက်မှာ ကျွန်မတို့ လာလည်ဦးမယ်။ အဲဒီ တော့ တွေ့ကြတာပေါ့။ ရှင်နဲ့ မိသားစု ကျန်းမာရွှင်လန်းပါစေ။

ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ရွှင်လန်းပါစေ

သင့်ရဲ့

ဘက်တီနဲ့ မင်းလွင်

ဤသည်မှာ ဇလာတာ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို ပြန်ဆိုဖို့ ဖန်လာသည့် အကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဇလာတာ၏ ဇာတိ ဆာရာယေဗိုနှင့် တကွသော အကြောင်းစုံကိုမူ စာအုပ်တွင် ဖတ်ရှုခံစားနိုင်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် ဘက်တီနှင့် မင်းလွင်ကို ကျွန်တော် ကျေးဇူးတင်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ယခု ဇလာတာ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို လူမနေသည့် (No mans land) သာလာယံဇရပ်တွင် ပျော်နေသူ ဘက်တီနှင့် မင်းလွင်တို့၏ ကျေးဇူးကို အောက်မေ့အမှတ်ရသောအားဖြင့် မြန်မာပြန်ဆိုပါသည်။

ကျော်အောင်

စော်ဘွားကြီးကုန်း

၁၉၉၄၊ အောက်တိုဘာ

ဤနေ့စဉ်မှတ်တမ်းနှင့် ပတ်သက်၍

ဤနေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို ရေးသူမှာ ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်ပွားနေသော ဘော့စနီးယား၊ ဟာဇီဂိုဗီးနားနိုင်ငံ၏ မြို့တော် ဆာရာယေဗိုမှ ၁၃ နှစ်သမီးလေး ဇလာတာ ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကြောင့် ဆာရာယေဗိုမှာ မြို့ပျက်ကြီး ဖြစ်လာပြီး အချို့မှာ မနေရဲတော့ဘဲမြို့ကို စွန့်ခွာထွက်ပြေးကြသည်။ မြို့ပျက်ကြီးတွင် ကျိုးလန့်စာစား နေရသည့် ဘဝကို ဇလာတာက မှတ်တမ်း ရေးမှတ်ထားသည်။ သူ့သူငယ်ချင်းများနှင့် ကွဲရပုံ၊ အချို့သေဆုံးပုံတို့ ပါဝင်သည်။

သူ၏ မှတ်တမ်းတွင် စက်တင်ဘာ၊ ၂ ရက်နေ့မှ ၁၉၉၃၊ အောက်တိုဘာ၊ ၁၇ ရက်အထိ သူ၏ ခံစားမှုကို ဝီဝီပြင်ပြင် ဖော်ပြထားသည်။

ဘော့စနီးယား၊ ဟာဇီဂိုဗီးနားနိုင်ငံ၏ သမိုင်းမှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။

ဥရောပတိုက် အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် တည်ရှိသော ထိုဒေသကို အေဒီ (၉၅၈) က ခရိုအေးရှားဘုရင်များ အုပ်စိုးခဲ့သည်။ ခရစ်နှစ် (၁၀၀၀) မှ (၁၂၀၀) ပြည့်နှစ်အထိ ဟန်ဂေရီတို့က စိုးမိုးခဲ့သည်။ (၁၂၀၀) ပြည့်နှစ်တွင်မူ ထိုဒေသကို ဟာဇီဂိုဗီးနားက ထိန်းသိမ်းလိုက်သည်။ တောင်ပိုင်းနယ်မြေသည် လွတ်လပ်သော ဟာဇီဂိုဗီးနား မြို့စားနယ်ဖြစ်သည်။ ယင်းနယ်ကို ၁၄၆၃ ခုနှစ်တွင် တူရကီတို့က အောင်နိုင်ပြီး တူရကီလက်အောက်ခံ ပြည်နယ်တစ်ခု ဖြစ်သွားသည်။ ၁၈၇၈ တွင် ဩစတြီးယား၊ ဟန်ဂေရီ ထိန်းချုပ်မှုအောက်သို့ ရောက်သွားသည်။ ၁၉၁၈ တွင်မူ ဘော့စနီးယား၊ ဟာဇီဂိုဗီးနား ပြည်နယ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ဩစတြီးယား၊ ဟန်ဂေရီ လက်အောက်သို့ တရားဝင် သွတ်သွင်းလိုက်သည်။ ပထမ ကမ္ဘာစစ်ကြီး အပြီးတွင် ဩစတြီးယား၊ ဟန်ဂေရီ အင်ပါယာ ပြိုပျက်သွားသောအခါ ခရိုအေးရှားနှင့် ဒါလ

မေးရှား၊ ဘော့စနီးယား၊ ဟာဇီဂိုဗီးနား၊ ဗွိုင်းဗိုဒီးနား ပြည်နယ်ဟောင်းများနှင့် လွတ်လပ်သော မွန်တီနီဂရိုးနိုင်ငံတို့သည် ဆာဗီးယား၊ ခရိုအေးရှားနှင့် ဆလိုဗေးနီးယား ဘုရင့်နိုင်ငံကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ နောင်သောအခါ ယူဂိုဆလားဗီးယား ဟူ၍ အသွင်ပြောင်းလိုက်သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၃၁ တွင် ယူဂိုဆလားဗီးယား ပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံ ဖြစ်လာပြီး တီတိုးက သမ္မတအဖြစ် အစိုးရအဖွဲ့ကို ခေါင်းဆောင်သည်။

ဘော့စနီးယား၊ ဟာဇီဂိုဗီးနားတွင် မူဆလင် ဆလပ်လူမျိုး ၄၄%၊ ဆာဘ်လူမျိုး ၃၁% နှင့် ခရိုအေးရှား ၁၆% တို့ စုပေါင်း နေထိုင်ကြသည်။ ၁၉၆၀ ပြည့် လွန်နှစ်များ နောက်ပိုင်းတွင် မာရှယ်တီတိုးက မူဆလင်ဆလပ်တို့ကို လူမျိုးစုတစ်စု အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။ ဘယ်လ်ဂရိတ်မြို့တော်တွင် လူမျိုးပေါင်းစုံ အစိုးရအဖွဲ့၌ မူဆလင်ဆလပ်တို့က နိုင်ငံရေးအာဏာကို ခွဲဝေရယူခဲ့သည်။ ဆာရာယေဗိုတွင် လူမျိုးပေါင်းစုံ အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့ခြင်းကို အားပေးခဲ့သည်။

၁၉၈၀ တွင် သမ္မတတီးတိုး ကွယ်လွန်ပြီးနောက် စုပေါင်းသမ္မတအဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်ရာထူးနှင့် ကွန်မြူနစ်အဖွဲ့ချုပ်တို့၏ ခေါင်းဆောင်ရာထူးကို အလှည့်ကျ ရယူသည့်စနစ်ဖြင့် အစားထိုး အုပ်ချုပ်သည်။ ၁၉၉၀ တွင် ယူဂိုဆလားဗီးယား သမ္မတနိုင်ငံတွင် ပါတီစုံ နိုင်ငံရေးစနစ် လက်ခံကျင့်သုံးသည်။

၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဆလိုဗေးနီးယားနှင့် ခရိုအေးရှားတို့၌ ပထမဆုံး အကြိမ် လွတ်လပ်သည့် ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပသည်။ အတိုက်အခံများ နိုင်ပြီး ကွန်မြူနစ်များ ရှုံးသည်။ ၁၉၉၁၊ ဇွန်၊ ၂၅ တွင် ခရိုအေးရှားနှင့် ဆလိုဗေးနီးယားတို့က လွတ်လပ်ရေး ကြေညာကာ ယူဂိုဆလားဗီးယား ပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံမှ ပထမဆုံးခွဲထွက်ရန် ကြိုးစားသည်။ ဇွန်၊ ၂၇ရက်တွင် ဗဟိုအစိုးရတပ်များ ဆလိုဗေးနီးယား မြို့တော် လေဆိပ်ကို ဝင်၍ တိုက်သည်။ ဇူလိုင်လတွင် ဆလိုဗေးနီးယားမှ အစိုးရတပ်များ ရပ်သိမ်းသည်။

ခရိုအေးရှားတွင် ဆာဘ် တိုင်းရင်းသားများနှင့် ခရိုအက်တိုင်းရင်းသား

များ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသည်။ ဆာ့ဘ်တို့ ကြီးစိုးသော ဗဟိုအစိုးရတပ်များက ခရိုအေး ရှားတပ်များကို တိုက်သည်။ ပြည်တွင်းစစ်သည် ကျယ်ပြန့်ကြီးမားလာသည်။

ထိုနောက် မက်ဆီဒိုးနီးယားပြည်နယ်က လွတ်လပ်ရေး ကြေညာသည်။ တိုက်ပွဲများ မဖြစ်ပွားခဲ့။

၁၉၉၁၊ အောက်တိုဘာတွင် ဘော့စနီးယား ပါလီမန်က အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ ကြေညာချက်တစ်ခု ထုတ်ပြန်သည်။ ၁၉၉၂၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၂၉ တွင် လွတ်လပ်ရေးအတွက် ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပသည်။

ဆာ့ဘ်လူမျိုး အများစုက ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲကို ဆန့်ကျင်ကာ မဲမပေးဘဲ နေသည်။ ဘော့စနီးယားရှိ မူဆလင်ဆလပ်များနှင့် ခရိုအက်တို့က လွတ်လပ်ရေး အတွက် မဲပေးသည်။ မူဆလင်တို့သည် ဘော့စနီးယားတွင် အစ္စလာမ်နိုင်ငံတော် ထူထောင်ရန် ကြံရွယ်သည်ဟု ယူဆကာ ဘော့စနီးယား ဆာ့ဘ်များက မူဆလင် တို့၏ ရွာများကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်သည်။ အကြမ်းဖက် အဓိကရုဏ်းများနှင့် ဗုံး ဖောက်ခွဲမှုများ ဖြစ်ပွားသည်။ မူဆလင်လူမျိုးများစွာ အသတ်ခံရသည်။ ဆာရာယေဗို မြို့ကို ဝိုင်းထားပြီး အမြောက်ကြီးများနှင့် ပစ်ခတ်သည်။ ကုလသမဂ္ဂ ငြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းရေးတပ်များ ဆာရာယေဗိုသို့ ဝင်ရောက်တပ်စွဲသည်။ အမေရိကန်၊ ရုရှား၊ ဗြိတိန်၊ ပြင်သစ်နှင့် ဂျာမနီနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးများ ဦးဆောင်ကာ ဘော့စနီးယား၊ ဟာဇီဂိုဗီးနားနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဆွေးနွေးကာ အစီအစဉ်များ တင်ပြခဲ့ သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး အစီအစဉ်အရ လောလောဆယ် နယ်မြေ ၇၂% သိမ်းပိုက် ထား သည့် ဘော့စနီးယား ဆာဘ်တို့က ဘော့စနီးယားနယ်မြေ၏ ၄၉% ကို ရမည်။ မကြာ သေးမီက မဟာမိတ်ဖွဲ့ကာ မူဆလင် ခရိုအက် ပြည်ထောင်စုဖွဲ့ရန် သဘောတူခဲ့သည့် မူဆလင်နှင့် ခရိုအက်တို့က နယ်မြေ ၅၁% ရမည် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ထို အစီအစဉ်ကို ဘော့စနီးယား ဆာဘ်တို့က လက်မခံဘဲ ပယ်ချခဲ့သည်။

၁၉၉၂၊ ဧပြီလ၊ ၂ ရက်နေ့မှ စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ဘော့စနီးယား ပြည်တွင်းစစ်ပွဲသည် ၃၂ လကျော် ကြာပြီးဖြစ်သည်။ ဤအတွင်း ကုလသမဂ္ဂက

ဘော့စနီးယားနိုင်ငံအတွင်း မြို့တော် ဆာရာယေဗို အပါအဝင် မြို့ငါးမြို့ ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသများကို ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရာ ဒေသများအဖြစ် သတ်မှတ် ကြေညာခဲ့သည်။ နိုင်ငံဘာ၊ ၂၁ ရက်နေ့က နေတိုး၏ ဗုံးကြဲတိုက်လေယာဉ်များက ဘော့စနီးယားနိုင်ငံ နယ်နိမိတ် ပြင်ပမှ ဆုတ်မျိုးနွယ်စုများ၏ ပစ်မှတ်များကို အလုံးအရင်းနှင့် သွားရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါ ဘော့စနီးယား ဆုတ် တပ်များက နေတိုး၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကို တုံ့ပြန်သည့်အနေဖြင့် ဘော့စနီးယားနိုင်ငံ အနှံ့အပြားတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် ကုလသမဂ္ဂတပ်သားများ ဝင်ပေါက်ထွက်ပေါက် မရှိအောင် သံချပ်ကာများဖြင့် ပိတ်ဆို့သည်။ အချို့ဒေသများ တွင် ကုလသမဂ္ဂတပ်သားများကို ဓါးစာခံအဖြစ် ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားသည်။

နောက်ဆုံးအခြေအနေမှာ ဘော့စနီးယားဒေသအတွင်းရှိ ဆုတ်အုပ်စု များနှင့် မူဆလင်အုပ်စုတို့ အဓိကကျသော သဘောကွဲလွဲချက်များကို ယာယီဆိုင်းငံ့ ထားပြီး ၄ လအကြာ အပစ်အခတ် ရပ်ဆိုင်းရေး သဘောတူညီချက်တစ်ခု ရရှိအောင် အမေရိကန်သမ္မတဟောင်း ဂျင်မီကာတာက ကြားဝင်ဖျန်ဖြေပေးခဲ့သည်။ အပစ် အခတ် ရပ်ဆိုင်းရေး သဘောတူညီချက်အရ ရပြီဖြစ်ပြီး ဒီဇင်ဘာ ၂၄ မှ စတင် အာဏာတည်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုနောက် နှစ်ဘက်သဘောကွဲလွဲချက် များကို ဆက်လက်ညှိနှိုင်း ဖြေရှင်းကြတော့မည်။

ဤသည်မှာ ဘော့စနီးယား ပြည်တွင်းစစ်၏ နောက်ဆုံး အခြေအနေ ဖြစ်သည်။

ဘာသာပြန်သ

နိဒါန်း

၁၉၉၃ နွေရာသီတွင် ဘော့စနီးယားမိတ်ဆွေ တစ်ယောက်က ဆာရာယေဗို၏ ‘အင်းဖရင့်’ ဟု ခေါ်ကြသည့် ‘ဇလာတာ ဖီလီပိုဗစ်’ အကြောင်းကို ကျွန်မအား ပြောပြသဖြင့် သူ့အကြောင်း ပထမဆုံး ကြားဖူးခြင်းဖြစ်သည်။ ဇလာတာသည် သူ့ မိဘများနှင့် အတူနေသော ၁၃ နှစ်အရွယ် မိန်းကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၁ စက်တင်ဘာလမှ စ၍ မှတ်တမ်းတစ်ခုကို သူ ရေးမှတ်သည်။ ထိုအချိန်မှာ ဆာရာယေဗိုမြို့တွင် သံဆူးကြိုး အကာအကွယ်များ မလုပ်မီ၊ အမြောက်ကျည်ဆန်များ ပြင်းပြင်းထန်ထန် မကျရောက်မီ လအနည်းငယ်က ဖြစ်သည်။ စစ်မဖြစ်မီကမူ သူ့ဘဝမှာ ပျော်စရာကောင်းသည်။ သာမန်ဘဝ ဖြစ်သည်။ နောက် ၆ လ အကြာတွင် သူ့ဘဝသည် ပြုပြင်၍ မရလောက်အောင် ပြောင်းလဲသွားမည် ဟူသော အဖြစ်ကို သူ သိနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ။ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို ‘မင်မီ’ ဟု နာမည်ပေးကာ သူစ၍ ရေးခဲ့စဉ်က ဆာရာယေဗိုမြို့ ပြင်ဘက်၌ စနေ၊ တနင်္ဂနွေ အားလပ်ရက်များတွင် မိသားစု အပန်းဖြေသည့် သူတို့၏ အိမ်သည် အမြောက်ကျည်ဆန်ထိကာ ပျက်စီးသွားမည်ကိုလည်း ကြိုတင်၍ မသိနိုင်ခဲ့ပေ။ သူ၏ အချစ်ဆုံး သူငယ်ချင်းများ ပန်းခြံတွင်းကစားနေစဉ် သေဆုံးသွားကြမည် ဟူ၍ လည်း မမျှော်လင့်ခဲ့ပေ။ သာမန် ၁၃ နှစ်အရွယ်ကျောင်းသူလေးတစ်ယောက် စိတ်ဝင်စားစရာတို့ကိုသာ သူ တွေးတောစဉ်းစားခဲ့သည်။ ခေတ်ပေါ်သီချင်း၊ ရုပ်ရှင်၊ ယောက်ျားလေးမိတ်ဆွေများ၊ လင်ဒါအီဗန်ဂျယ်လစ္စတာနှင့် ကလေးဒီးယားရှစ်ဖား၊ ဆာရာယေဗိုမြို့ပြင်ဘက်က တောင်တန်းများတွင် စက်တီလျှောစီးခြင်းနှင့် လာမည့်ကျောင်းပိတ်ရက်တွင် အီတလီသို့ ခရီးထွက်ရန် သို့မဟုတ် ပင်လယ်ကမ်းခြေသို့ သွားရန်တို့မှာ သူစိတ်ဝင်စားသည့် ကိစ္စ

များပင်ဖြစ်သည်။ သူ့မိဘများမှာ အနေအထိုင် မဆင်းရဲ။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ် ၂၀ ကတည်းက အိမ်ခန်းကျယ်ကျယ် နေအိမ်တွင် နေထိုင်ခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်။ သူတို့ အိမ်မှ မြစ်ဘက်သို့ စီး၍ မြင်နေရသည့် ရှုခင်းမှာ လှသည်။ သူတို့ အနီးအနားတွင် အိမ်နီးချင်းကောင်းများ၊ ဆွေမျိုးများနှင့် မိတ်ဆွေများရှိသည်။ သူတို့ အိမ်သို့ မကြာခဏ ဝင်ထွက် သွားလာသူများ ဖြစ်သည်။

၁၉၉၂ နွေဦးတွင် သူတို့ ဘဝသည် ရုတ်တရက် ပြောင်းလဲသွားသည်။ ဇလိလတာ မှတ်တမ်းစ၍ ရေးသည့် တစ်လ နှစ်လ အတွင်းမှာပင် ဆုတ်အမြောက် စခန်းများသည် သူတို့ အိမ်ပေါ်တည့်တည့်က တောင်ကုန်းများပေါ်တွင် နေရာယူ စခန်းချသည်။ သို့ဖြစ်ရာ သူတို့ ပိုင်ပစ္စည်းများကို အိမ်ရှေ့ဘက်က အခန်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းထားရသည်။ ထိုအခန်းမှာ သဲအိတ်များ ကာရံထားသဖြင့် အမြောက် ကျည်ဆန်များ၊ ဗုံးဆန်များ မထိုးဖောက်နိုင်။ မကြာမီကာလအတွင်းမှာပင် ဇလိလတာ၏ အိမ်ခန်းတွင် ပြတင်းများ ပျက်စီးသွားသည်။ အမြောက်ဆန်များ၏ ဒဏ်ကို မခံနိုင်သဖြင့် ပြုတ်ကျသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် မြို့မှ ထွက်ပြေးကြသည့် ဘော့စနီးယား လူမျိုးတို့မှာ သူတို့၏ မြို့ကြီး ယခုလို အပျက်ပျက်အစီးစီး ဖြစ်ရသည်ကို မယုံနိုင်လောက်အောင် ရှိနေကြသည်။ အခြားသူတို့ကား မြို့မှ ထွက်မသွားဘဲ မိမိတို့ အိမ်များမှာပင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ အချိန်မနှောင်းမီ မြို့မှ ထွက်ပြေးကြသည့် သူ့မိတ်ဆွေများ၊ ဆွေမျိုးများကို မယုံနိုင်သည့် စိတ်ဖြင့် ဇလိလတာ စောင့်ကြည့်ခဲ့သည်။ ‘တို့တစ်ယောက်တည်း ကျန်ခဲ့သည်’ ဟု နေ့စဉ်မှတ်တမ်းတွင် သူရေးခဲ့သည်။

နောင် လအတန်အကြာလျှင် သူ့လောကလေး ပျက်ပြားသွားသည်ကို ဇလိလတာ ကြုံတွေ့ရသည်။ အားလုံး အရေးကြီးသည် ဆိုသည့် အရေးကိစ္စများကို သူနားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်လာသည်။ လူမျိုးစုများ သန့်စင်ရေးလုပ်ခြင်း၊ ဂျီနီဗာ ဆွေးနွေးပွဲများ၊ လော့အိုဝင်နှင့် ဘော့စနီးယားခွဲခြမ်းခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို သူ နားမလည်။ ဇလိလတာ နားလည်သည်မှာ ဘယ်အရာမျှ ယခင်ကနှင့် မတူ။

နဂိုနေသို့လည်း ဘယ်အရာမျှ ပြန်၍ မရောက်နိုင်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ သူ့အဖေမှာ ရှေ့နေ တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ သူ့ရုံးခန်းသည် သူတို့အိမ်ခန်းတစ်ဘက်တွင် ရှိသည်။ ယခုမူ ရှေ့နေအလုပ်ကို သူ မလုပ်နိုင်တော့ပေ။ သို့ငြားလည်း သူ၏ ရှေ့နေ ဆိုင်းဘုတ်သည် ထူးထူးဆန်းဆန်းပင် အိမ်ရှေ့တံခါးဝတွင် အမြောက်ဆန် အထိခံရသည် အပျက်အစီးကြား၌ မပျက်မစီး ရှိနေသည်။ သူ၏ အမေသည် ဓာတုဗေဒပညာရှင် တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ဆာရာယေဗိုကို အမြောက်ကျည်ဆန်များ နေ့တိုင်းပစ်ခတ် သည့်အခါ သူတို့ မိသားစုမှာ ကြောက်ရွံ့ကာ မြေအောက်ခန်းထဲတွင် နေ့စဉ်လိုလို ခို အောင်းရသည်။ သူ့အမေမှာ စိတ်အားငယ်ရသည်။ စိတ်ပျက်ရသည်။ အစားအစာ ရှားပါးလာသည်။ ထို့နောက် ဝယ်၍ မရသည့် အခြေအနေသို့ ရောက်လာသည်။ လျှပ်စစ်မီးပြတ်တောက်သွားသည်။ တယ်လီဖုန်းခေါ်၍ မရ။ ရေဘုံပိုင်တွင် ရေမ လာ။ လူလူချင်း စာနာသည့် အဖွဲ့အစည်းများက အစားအစာများ ထောက်ပံ့သည်။ အိတ်လိုက် ဝေငှသည်။ အရသာ မရှိသည့် ဖီတာဒိန်ခဲ၊ တစ်ခါတစ်ရံ ပေါင့်မုန့်တစ်လုံး တို့ ပါသည်။ ယင်းတို့ ရဖို့ကိုပင် သည်းခံပြီး အကြာကြီး တန်းစီကာစောင့်ရသည်။ အမြောက်ဆန်ကို မကြောက်ဘဲ တန်းစီရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အသားဘူးတစ်ဘူးကို မှောင်ခို ဈေးတွင် ဂျာမန် မတ်ငွေ ၅၀ ပေး၍ ဝယ်ရသည်။ ချိုးစရာ ရေမရှိ။ အိမ်သာ သုံးရေ မရ။ ရေပေးဝေသည့်အခါ အမြောက်ဆန်အကြား မကြောက်မရွံ့ တန်းစီပြီး စောင့်ကာ သုံးစွဲရသည်။ သူ့မိဘများမှာ ကိုယ်အလေးချိန် ကျသွားသဖြင့် ပိန်ကြိုကာ အဝတ်များ ချောင်ချိပြီး ဝတ်မရဘဲ ဖြစ်ရသည်။ ‘ကျွန်မကတော့ အလေးချိန်တိုး တယ်၊ ကြီးထွားစအရွယ်ဆိုတော့ တိုးတာပေါ့’ ဟု ဇလာတာက ကျွန်မကို ပြော ပြသည်။ “နောက်ဆုံး ကြက်ဥ စားခဲ့သည်မှာ ဘယ်တုန်းကလဲ” ဟူ၍ ပင် မမှတ်မိ တော့။ ထိုအစားအစာများကို သူ မေ့နေပြီ။

စစ်မဖြစ်မီကမူ ဇလာတာသည် အလွန်ကြိုးစားသည့် ကျောင်းသူတစ် ယောက်ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်စာ၊ သင်္ချာ၊ ဂီတနှင့် စာပေတို့ကို သင်ယူသည်။ သို့သော်လည်း ဆာဘတ်တို့သည် စာသင်ကျောင်းများ၊ ကစားကွင်းများကို ပစ်မှတ်

ထား၍ တိုက်ခိုက်လေရာ ကျောင်းများကို ပိတ်ထားရသည်။ ခရီးအတန်လှမ်းသည့် ကျောင်းသို့ လမ်းလျှောက်ထွက်သွားရသည်မှာပင် အန္တရာယ် အလွန်ကြီးသည်။ ဇလောတာအား အပြင်သို့ ထွက်ပြီး ကစားရန်ပင် မိဘများက ခွင့်မပြုတော့ပေ။ သို့ဖြစ်ရာ အခန်းထဲမှာပင် သူ နေသည်။ စိတ်ချရပြီ၊ အန္တရာယ် မရှိပြီးထင်လျှင် စန္ဒရားအတီး လေ့ကျင့်သည်။ စန္ဒရားသည် အလွန် အန္တရာယ်နီးသည့် သူ့မိဘများ၏ အခန်းထဲတွင် ရှိသည်။ တောင်ကုန်းများဆီမှ စက်သေနတ်သံများ ပဲ့တင်ထပ်လာလျှင် ဘက်နှင့် ရှိပင်တို့၏ ဆင်ဖိုနီတေးသွားများနှင့် ဆိုနာတာ တေးသွားများကို သူ လေ့ကျင့်သည်။ စစ်ဖြစ်နေငြားလည်း သူ့လေ့ကျင့်မှုများ တိုးတက်လာသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် ကျေနပ်ဝမ်းသာသည်။ သူ့အိမ် အောက်ဘက်က လမ်းများပေါ်တွင် စစ်ပွဲတစ်ခု ဖြစ်ပွားနေပါလား ဆိုသည်ကို ခဏတာမျှကား သူမေ့ထားလို့ရသည်။ ထိုနောက် တစ်ချိန်လုံးပင် နေ့စဉ်နေထိုင်မှု ဘဝကို မှတ်တမ်းတင်ရင်း အချိန်ကုန်လွန်လေ့ရှိသည်။

၁၉၉၃ နွေရာသီတွင်မူ ဇလောတာသည် သူ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို သူ့ဆရာမအား ပြသည်။ သူ့ဆရာမက ယူနီဆက် အကူအညီဖြင့် ဆာရာယေဗိုတွင်ရှိသော ပုံနှိပ်စက်လေးတစ်ခုတွင် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ နေ့ချင်းညချင်းပင် ဇလောတာမှာ ကျော်ကြားသွားသည်။ သတင်းထောက်များ ရုပ်မြင်သံကြားအဖွဲ့များ သူ့အိမ်လေးကို ရောက်လာကြပြီး သူ၏ နေ့စဉ်နေထိုင်မှုဘဝကို မေးမြန်းမှတ်တမ်းတင်ကြသည်။ ဇလောတာက ကျောင်းသူလေးတစ်ယောက်၏ အင်္ဂလိပ်စကားဖြင့် သတိထားပြီး မေးသမျှကို ဖြေကြားသည်။ သတင်းစာဆရာ အချို့နှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်လာသည်။ ယင်းတို့အနက် များစွာတို့ကို မတွေ့ရတော့ပေ။ သတင်းစာဆရာများသည် ဆာရာယေဗိုတွင် ခပ်ကြာကြာ မနေကြ။ တစ်ယောက် ပြန်သွားလျှင် ဇလောတာ အမှတ်ရ၍ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

လွန်ခဲ့သည့် ဆောင်းဦးပေါက်က သူတို့၏ ကျောင်း ခဏပြန်ဖွင့်ချိန်တွင် ဇလောတာနှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် ကျွန်မ တွေ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ သူကား ပိန်ပိန်ပါးပါးပင် ဖြစ်သည်။ မျက်လုံးပြာတစ်စုံ မှာ အရောင်လက်နေသည်။ ကျွန်မကို စိတ်အား

ထက်သန်စွာ ကြည့်သည်။ ထို့နောက် လက်နှစ်ဖက် ဆန့်တန်းကာ ကြိုဆိုပြီး အင်္ဂလိပ်စကားဖြင့် နှုတ်ဆက်သည်။ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက် အုတ်ခုံတစ်ခုပေါ်တွင် ထိုင်နေကြစဉ် အမြောက်ဆန်တစ်ခု အနီးအနားသို့ ကျသည်။ ဇလာတာ တုန်တုန် လှုပ်လှုပ် မဖြစ်သည်ကို ကျွန်မ သတိထားမိသည်။ သူ့အိမ်သို့ လမ်းလျှောက်သွားကြ သည့်အခါ သူ့ဘဝ၊ သူ့စိတ်ကူးအိမ်မက်များ၊ ဝမ်းနည်းရပ်များကို ပြောပြသည်။ တစ် ဖန် ငယ်စဉ်ကတည်းက အတူကစားလာခဲ့ကြသည့် သူငယ်ချင်း နီနာသေဆုံးသွားပုံ ကိုလည်း ပြောပြသည်။ “သမီးသူငယ်ချင်းတွေ ဘယ်နှစ်ယောက်လောက် သေသွား သလဲ” ကျွန်မမေးကြည့်သည်။ သူ့ခဏ စဉ်းစားသည်။ ပြီးမှ “ရေလို့တောင် မရတော့ ပါဘူး၊ အများကြီး သေကုန်တယ်” ဟု ဆိုသည်။ ထိုခဏမှာပင် သူ့ကို ကျွန်မ နားလည်လာသည် ထင်မိသည်။ ကျွန်မသိသော များစွာသော အရွယ်ရောက်သူတို့ ထက် သူသည် ပို၍ ရင့်ကျက်သည်။ ပို၍ သည်းခံနိုင်သည်။ ပြီးတော့ ပို၍ ဒုက္ခသုခ တို့ကို လျစ်လျူရှုနိုင်သည်ဟု ထင်သည်။

အမြောက်များ တရပ်ကြမ်း ပစ်ခတ်နေသည့် အောက်တိုဘာလ တစ်နေ့ တွင် သူ့မိသားစု နေထိုင်မှ ကောင်းကြရဲ့လားဟု စိတ်ပူကာ သူတို့ အိမ်သို့ ကား မောင်းပြီး ရောက်သွားသည်။ အိမ်တံခါးကို သူ့အမေက လာ၍ ဖွင့်ပေးသည်။ သူကား ကြောက်လန့်ပြီး တုန်တုန်ယင်ယင် ဖြစ်နေသည်။ “တစ်မနက်လုံး မြေအောက်ထပ် အခန်းထဲမှာ နေရတယ်” ဟု ပြောသည်။ သူ့အသံမှာ မမှန်။ ဘေးကင်းသည့် အခန်း ထဲရှိ ဆိုဖာပေါ်မှာ ထိုင်နေသည်။ ထိုနောက် တရှုပ်ရှုပ်ငိုသည်။ ဇလာတာနှင့် ကျွန်မ တို့ နှစ်ယောက် ဘာမျှမတတ်နိုင်ကြဘဲ သူငိုသည်ကို ဘေးက ထိုင်ကြည့်နေကြသည်။ နာရီဝက်လောက် ကြာသည်ထင်သည်။ “ဒီထက် ပိုပြီး သည်းမခံနိုင်တော့ဘူး၊ သည်း မခံနိုင်တော့ဘူး” ဟု သူ ပြောသည်။ ကျွန်မက စီးကရက်တစ်လိပ်ပေးသည်။ သို့သော်လည်း လက်များ တဆက်ဆက်တုန် နေသဖြင့် စီးကရက်ကို ပါးစပ်ထဲသို့ မ ထည့်နိုင်။ ကြမ်းပြင်ကို ခြေဖြင့် ခပ်ကြမ်းကြမ်းဆောင့် နင်းနေသည်။ ကြမ်းပြင်ပေါ် မှာ ကျွန်မထိုင်သည်။ ဘေးတွင် ဇလာတာ ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ဘယ်သို့မျှ

နှစ်သိမ့်စကား မပြောနိုင်။ “ကျွန်မသိတယ်” ဟူ၍ လည်း မပြောနိုင်။ ကျွန်မမှာ သတင်းထောက် ဖြစ်လေရာ ဆာရာယေဗိုမှ ထွက်ချင်သည့် အချိန် ထွက်သွား နိုင်သည်။ တစ်ဖန် “စိတ်သိပ်မပူပါနဲ့၊ မကြာခင် စစ်ပြီးသွားမှာပါ” ဟူ၍ လည်း မပြောနိုင်။ သည်လိုပြောလျှင် မုသားစကား ဖြစ်သည်ကို ကျွန်မတို့ သိနေကြသည်။

တစ်ချိန်တွင် ဇလာတာ ဘက်သို့ လှည့်ကြည့်ပြီး သူ့ပခုံးပေါ် အသာအယာ လက်တင်ကာ “သမီးတို့ နေလို့ဖြစ်ရဲ့လား” ဟု မေးမိသည်။ ကျွန်မကို သူကြည့်ကာ “ကျွန်မ နေလို့ ဖြစ်ရတော့မှာပေါ့” ဟု အလေးအနက် စကားကို ဆိုသည်။ သူ့အသံမှာ တည်ငြိမ်ရင့်ကျက်သည်။ ကျွန်မရင်ထဲ အေးခနဲ ဖြစ်သွားသည်။ သူကား ပကတိရိုးသားသူ ဖြစ်သည်။ အပြစ်လုံးဝ ကင်းစင်သည့် ဘဝများ ဆုံးရှုံးခဲ့ သည်။ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်တွင် ယောက်ျားလေးများနှင့် တွေ့ဆုံပျော်ပါးမည်။ မိန်းကလေး သူငယ်ချင်းများနှင့် ရယ်ရယ်မောမော ပြောဆိုကာ အချိန်ကုန်လွန်မည်။ ထိုဘဝတို့ကို သူဆုံးရှုံးခံရသည်။ ယခုမူ အခြေအနေက ပြောင်းပြန် အနေအထားသို့ ပြောင်းလဲလာသည်။ သူ့မှာ မိဘများအတွက် စိတ်ဓါတ်ကြံ့ခိုင်ဖို့ လိုသည် မဟုတ် လား။ သူငယ်ချင်းများနှင့် ပျော်ပျော်ပါးပါး နေချင်သော်လည်း မနေနိုင်။ စိတ်ဓါတ်ကျ လို့ မဖြစ်သေး။

ထိုနေ့ နေ့လယ်က ဇလာတာ၏ အမေက ကျွန်မအား မြို့တစ်နေရာသို့ လိုက်ပို့ခိုင်းသည်။ ထိုနေရာမှာ အန္တရာယ်များသည့် နေရာဖြစ်သည်။ ထိုအပိုင်းတွင် သူ့ညီမ အသက်ရှင်လျက် ရှိနေသေးသလား ဆိုသည်ကို သိချင်သည်။ ထိုအပိုင်းတွင် အမြောက်ကျည်ဆန်များ မိုးရွာသလို ရွာချသည်။ ကျွန်မက လိုက်ပို့မည်ဟု ပြော မိသည်။ ထိုနေ့က ကျွန်မတွင် သံချပ်ကာ ကားတစ်စီးပါလာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း မြို့၏ ထိုအပိုင်းကို စစ်မင်းတစ်ယောက်က သိမ်းပိုက်ထားသည်။ ထို စစ်မင်းသည် ကားများ၊ သံချပ်ကာအကျများ ခိုးသည်ဟု နာမည်ကြီးနေသူ ဖြစ်သည်။ ကားထဲတွင် ဘော့စနီးယားလူမျိုးများ ပါလာလျှင် ဆင်းခိုင်းပြီး ကတုတ်ကျင်းများ တူးခိုင်းသည်။ ကျွန်မ၏ ဒရိုင်ဘာမှာ ဆာ့ဘ် မှတ်ပုံတင်ကိုင်ထား

သူ ဖြစ်ရာ မသွားချင်။ သွားလျှင် ကိုယ့်သေတွင်း ကိုယ်တူးရာ ရောက်မည်ဟု ဆိုကာ ငြင်းသည်။ ကျွန်မမှာ ဆန္ဒ မပြည့်ဘဲ ဖြစ်ရပြီး၊ မစွန့်စားတော့ဟု ဆုံးဖြတ်ကာ ပြန် လှည့်လာခဲ့သည်။ မှောင်ခို ဈေးတွင် တွေ့ရသမျှ ပစ္စည်းများကို ဂျာမန်မတ်ငွေဖြင့် ကျွန်မ ဝယ်လေ့ရှိသည်။ ဝယ်၍ မရသည့် ပစ္စည်းများ ကြည့်ပြီး စိတ်မကောင်း ဖြစ် မိသည်။ သို့ပေမယ့် ဇလာတာနှင့် သူ့မိဘများက ဘာမဆို ဝမ်းသာစွာ လက်သင့်ခံ မည်မှာ သေချာသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အထုပ်အနည်းငယ် ပိုက်ကာ သူတို့ အခန်းသို့ တက် သွားသည်။ ဟင်းသီးဟင်းရွက် တို့မှာ နှမ်းနေပြီ။ ကုတ်ဘူး အနည်းငယ်၊ ချောကလက် အချို့၊ အသားဘူးအချို့နှင့် ဖယောင်းတိုင် အနည်းငယ် ကျွန်မ ဝယ်ခဲ့ သည်။ အခန်းထဲ ကျွန်မဝင်သွားလျှင် သူတို့ မိသားစု မျက်လုံးများဝင်းလက်သွား သည်။ ခါတိုင်းဆိုလျှင် ကြက်သွန် အနည်းငယ်သာ ပါသွားသည်။ ယခုမူ ‘ဟားရော’ မှ ကြက်ဆင်တစ်ကောင် ဝယ်ခဲ့သည်။ နောင် အစားအစာများအကြောင်း ဇလာတာ နှင့် ပြောသည့်အခါ ဟိုတုန်းက စားခဲ့ရသည့် အစားအစာကောင်းများကို သူ အမှတ်ရ လာသည်။ ထို့နောက် ရယ်မောပြီး ‘တော်ပြီ၊ ဒါလောက်ဆို တော်လောက်ပြီ’ ဟု ဆိုသည်။ စစ်မဖြစ်မီကမူ ဆာရာယေဗိုမြို့ဟောင်းဘက်သို့ တစ်လမ်းဝင် တစ်လမ်း ထွက် လျှောက်သွားပြီး အသားသွတ်မုန့်ဆိုင် သို့မဟုတ် စပါဂက်တီဆိုင် (အသား၊ ဒိန်ခဲတို့နှင့် စီမံထားသည့် တကယ့် စပါဂက်တီမျိုးမဟုတ်) များသို့ သွားကာ စား သောက်ခဲ့သည်။ ယင်းတို့ကို အမှတ်ရလာပြီး စိတ်မကောင်း သူ ဖြစ်ရသည်။ ယခုမူ ၁၃ နှစ်သမီးလေးမှာ ဆန်ထမင်းနှင့် ပဲဟင်းတို့ကိုသာ မှီဝဲနေရသည်။

သူ့အိမ်ခန်းထဲမှာ ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်ထိုင်ပြီး စကားပြောကြသည်။ အိပ်ခန်းနံရံတွင် ကိုယ်ဟန်ပြမယ်များ၏ ပုံများချိတ်ဆွဲထားသည်။ သူတို့မိသားစု ဓါတ်ပုံကို ပြသည်။ ဟိုအရင် ခေတ်ကောင်းစဉ်က ဓါတ်ပုံများ ဖြစ်သည်။ ဇလာတာ ကို သူ့အဘွား ရင်ခွင်တွင် ချီပွေ့ထားသည့်ပုံ၊ နောက်တစ်ပုံမှာ ဇလာတာနှင့် သူ့အမေ တို့ နှစ်ယောက် မြို့ပြင်ဘက်တွင် ရိုက်ထားသည့် ပုံဖြစ်သည်။ နောက်တစ်ပုံတွင် အီ တလီနိုင်ငံ ပင်လယ်ကမ်းခြေ၌ ဇလာတာနှင့် သူ့အဖေတို့ အပန်းဖြေနေကြသည်ကို

တွေ့ရသည်။ ပုံတစ်ပုံတွင် ကလေးငယ်နှစ်ယောက် ပန်းခြံတစ်ခုတွင် ရပ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပုံမှာ မှုန်ဝါးနေပြီ။ ထိုပုံကို ကြည့်ပြီး “အဲဒါ ကျွန်မ သူငယ်ချင်း နီနာပဲ၊ ကျွန်မတို့ အဲဒီ ပန်းခြံထဲမှာ ကစားကြတယ်။ အဲဒီ ပန်းခြံထဲမှာပဲ နီနာသေသွားတယ်” ဇလာတာက ပြောပြသည်။ အယ်လဘမ် နောက်တစ်ရွက်မလှန်မီ ဓါတ်ပုံကို ခဏ ကြည့်ပြီး လက်ဖြင့် စမ်းကြည့်သည်။ သူ့ သူငယ်ချင်းသည် လက်ဖြင့် စမ်းကြည့်လို့ရ သည် သူ ထင်နေဟန်တူသည်။

ဇလာတာမှာ တစ်ဦးတည်းသော သမီးဖြစ်သည်။ မိဘများက အမြတ်တနိုး ပြုစုယူသကာ ကြီးပြင်းလာရသည့် သမီးတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ မိသားစု ဘဝကို သူ မြတ်နိုးသည်။ အဖေအမေတို့ကို လွန်စွာ ချစ်ခင်သည်။ သူတို့ဘဝ မပျက်ပြားအောင် စိတ်ဓါတ် ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင်ဖြင့် သူ ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့သည်။ သူ့အိမ် တံခါးဝသို့ ချင်းနင်းဝင်းရောက်လာသည့် စစ်၏ ကြောက်လန့်စရာ အဖြစ်ဆိုးများကို အားတင်း၍ ကျော်လွန်ရန် ကြိုးစားခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဘော့စနီးယားတွင် စစ်ပွဲ အခြေအနေများကို ကျွန်မ တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဆေးရုံခုတ်ပေါ်တွင် အတူထိုင်ကာ သူတို့ အခြေအနေများကို ကျွန်မ စူးစမ်းခဲ့သည်။ သူတို့အိမ်များ၊ မိဘမဲ့ဂေဟာများ တွင် လည်း လေ့လာခွင့် ရခဲ့သည်။ သူတို့အားလုံးမှာ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များ ပြည့်နှက်ခဲ့ သူများဖြစ်သည်။ အမြောက်သံကြားလျှင် သူတို့ လန့်သည်။ ထိုကလေးငယ်များကို စစ်က ဖိစီးသဖြင့် မည်သို့ စိတ်ဓါတ် ပျက်ပြားရပုံ၊ စစ်ကြောင့် စိတ်ရောဂါ ရပုံတို့ကို စိတ်ကုဆရာဝန်များနှင့် ကျွန်မ ပြောဆို ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ဇလာတာကား သူတို့နှင့် မတူ၊ လုံးဝကွဲပြား ခြားနားသည်။ သူ့မှာ စစ်ဒဏ်ကို ခံရသည်။ သို့သော်လည်း သူ သည် သူ့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဖြစ်ပျက်နေသည်တို့ကို မှတ်တမ်းတင်နေသူ ဖြစ်ရာ လောကကြီးကို ခွာပြီးကြည့်ကာ အမြင်တစ်ခုရအောင် ကြိုးစားနေသူ ဖြစ်သည်။ သူ ကိုယ်တိုင် ဇာတ်ဆောင်တစ်ယောက် အဖြစ် ပါဝင်နေသော ရုပ်ရှင်ဇာတ်လမ်း တစ်ခု ကို ကြည့်နေသူနှင့် တူသည်။ သူ့လိုကလေးမျိုး ဘော့စနီးယားတွင် အထောင် အသောင်းရှိသည်။ သူတို့မြို့ကို ရန်သူက ဝိုင်းထားသည်။ အထိတ်တလန့်

အသက်မွေး နေထိုင်ကြရသည်။ အချို့မှာ အသက်မရှည်။ ရုတ်တရက်
သေကျေပျက်စီးသွားကြသည်။ သူတို့နှင့် ဇလာတာမှာ များစွာ ကွဲပြားခြားနားသည်။
ဇလာတာသည် သေခြင်း၊ ခြေပြတ် လက်ပြတ်ဖြစ်ခြင်း၊ ဒုက္ခဝေဒနာခံစားရခြင်း စ
သည့် အသည်းထိတ်စရာ ဖြစ်ရပ်များကို သေသေချာချာ မှတ်တမ်းတင်နေသူ
ဖြစ်သည်။ သူ၏ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို ကျွန်မတို့ ဖတ်ရသည့်အခါ ဇလာတာတစ်
ယောက် အသက်အန္တရာယ် အတွက် စိုးရိမ်ခြင်း၊ စိတ်ဓါတ်ယောင်ချာချာ ဖြစ်ခြင်းနှင့်
သူ၏ အပြစ်ကင်းစင်သည့် ဘဝ ဆုံးရှုံးရခြင်းတို့နှင့် သူနပန်းလုံး နေပေလိမ့်မည်ဟု
ထင်မြင်မိသည်။ ၁၃ နှစ်အရွယ် ကျောင်းသူတစ်ယောက် ထိုပတ်ဝန်းကျင်မျိုးမှာ
ကြီးပြင်းဖို့ မသင့်။ အသည်းထိတ်စရာ အဖြစ်အပျက်များအကြား နေဖို့မသင့်ဟု
ကျွန်မတို့ ယူဆမိသည်။ သူ၏ ကြေကွဲစရာဘဝမှာ ကျွန်မတို့၏ ဘဝဖြစ်လာသည်။
ဆာရာယေဗိုတွင် ဘာတွေ ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို ကျွန်မတို့သိသည်။ သို့တိုင်အောင်
ကျွန်မတို့ ဘာမျှ မတတ်နိုင်။

ဇလာတာအကြောင်းကို ဆန်းဒေးတိုင်းတွင် ကျွန်မရေးခဲ့သည်။ မကြာမီ
ဂလက်စကိုမြို့တွင် နေထိုင်သော ၈ နှစ်သမီးလေးတစ်ယောက်ထံမှ အောက်ပါစာကို
ရသည်။ ထိုစာကို ဇလာတာ ထံသို့ ပို့ပေးပါဟု တောင်းဆိုထားသည်။

ချစ်သော ဇလာတာ

ရှင်သူငယ်ချင်း နီနာအတွက် ကျွန်မ စိတ်မကောင်းပါ။ အဲသည်စစ်ကို ပြီး
စေချင်လှပါပြီ။ စစ်တွေ ဘာကြောင့် ဖြစ်ရသလဲဆိုတာ ကျွန်မ နားမလည်နိုင်ပါ။
ဂျင်းနယ်ဒီဂျီယိုဗန်နီနှင့် ရှင်တို့တွေ့ဆုံ ပြောဆိုကြသည့် အကြောင်းကို မေမေက
ဖတ်ပြသည့်အခါ ကျွန်မ တကယ်ပင် စိတ်ဝင်စားမိသည်။ ရှင်ဟာ ချစ်စရာကောင်း
သည့် သူတစ်ယောက်ဟု ကျွန်မယုံကြည်သည်။ ရှင်နဲ့ စာ အဆက်အသွယ် လုပ်သည့်
မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ကျွန်မဖြစ်ချင်သည်။ စကော့တလန်နိုင်ငံ ဂလက်စကိုမြို့မှာ
ကျွန်မနေသည်။ ပျော်ရွှင်စရာ ခရစ္စမတ်ပွဲ ဆင်နွှဲနိုင်ပါစေ။ နှစ်သစ်မှာ အပစ်အခတ်
တွေ၊ အမြောက်ဆန်တွေနဲ့ ဝေးပါစေ။

ဆာရာယေဗိုတွင် ခရစ္စမတ်နေ့နှင့် နှစ်သစ်ကူးနေ့တို့၌ အမြောက်ဆန်များ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကျရောက်သည်။ အပစ်အခတ်များ ပို၍ များလာသည်။ ဆုတ်တို့က အမြောက်နှင့် ပစ်သဖြင့် ကင်ဒါဂါဒင်ကျောင်းတစ်ခု ထိမှန်၍ ကလေး ၅ ယောက်သေဆုံးခဲ့ရသည်။

မည်သို့ဖြစ်စေ ၁၉၉၃၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ၂၃ ရက်တွင်မူ ဇလာတာနှင့် သူ့မိဘနှစ်ပါးတို့ကို ဆာရာယေဗိုမြို့ဟောင်းကြီး၏ စကင်ဒေရီဂျာဒေသမှ ပြင်သစ် ကုလသမဂ္ဂ ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့၏ သံချပ်ကာ ကားများဖြင့် အစိုးရကင်းစခန်းနှင့် ဆုတ်စခန်းများကို ဖြတ်ကျော်ကာ လေဆိပ်သို့ ပို့ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ နာရီ အနည်းငယ်ကြာလျှင် သူတို့သည် ကုလသမဂ္ဂ လေယာဉ်တစ်စင်းဖြင့် လုံခြုံဘေးကင်းရာ ပဲရစ်မြို့သို့ ရောက်သွားကြသည်။

ခရစ္စမတ်နေ့တွင် ဆာရာယေဗို ခရစ္စမတ်၏ ရုပ်ပုံလွှာများကို ရုပ်မြင်သံကြားမှ ကျွန်မ တွေ့ရသည့်အခါ ဇလာတာကို အမှတ်ရသည်။ ကျွန်မနှင့် အတူရှိစဉ် သူ့စိတ်ကူး အိမ်မက်များကို ပြောပြတတ်သည်။ ယခု ပဲရစ်မှာ သူ ရောက်နေပြီ။ ဘေးကင်းအေးချမ်းသည့် အရိပ်အာဝါသတစ်ခုမှာ သူထိုလိုနေပြီ။ တစ်ခါက ယခုလိုပြောဖူးသည်။ “ပူနွေးတဲ့ ပင်လယ်ကမ်းခြေတစ်ခုကို စိတ်ကူးအိမ်မက်ထဲမှာ တွေ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် အမြောက်ဆန် မိုးရွာတဲ့ အခါမှာတော့ ဘေးကင်းဖို့ပဲ ကျွန်မ စိတ်ထဲမှာ ရှိတယ်” ယခုမူ ဇလာတာမှာ ဘေးကင်းအန္တရာယ်မရှိသည့်ဒေသမှာ ရောက်နေပြီ။ သို့ပေမယ့် သူ့လိုမဟုတ်သည့် ကလေးတွေ၊ အထောင်အသောင်း၊ မှောင်ထဲမှာ ဖယောင်းတိုင်လေးများ ထွန်းကာ ကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့ ရှိနေကြသည်။ အစာလည်း မစားရ၊ ငတ်ပြတ်နေကြသည်။ အမြောက် ကျည်ဆန်တို့ကို ကြောက်ရသည်။ သူတို့မှာ မိဘတွေ ညီအစ်ကို မောင်နှမတွေ ပျောက်ဆုံးသွားပြီ။ ထိုသူတို့

အတွက် ဤမှတ်တမ်းကို ဇလာတာ ရေးသည်ဟု ကျွန်မဆိုချင်သည်။

ဂျင်နင်း ဒီဂျယ်ပန်နီ

လန်ဒန်မြို့၊ ၁၉၉၄

ဇလာတာ၏ မိတ်ဆွေများနှင့် ဆွေမျိုးများ

(ဤစာရင်းမှာ မပြည့်စုံ)

အာလီကာ - ဇလာတာ၏ အမေ အယ်မီနာ၏ ညီမ၊

အယ်လမာနှင့် ကယ်မို - ဆမ်ရာ၏ မောင်၊ ဟားရစ်နှင့် နက်ဂျရာတို့၏

မိဘများ၊

အန်တီအိုင်ရီ - ဇွေရာသီ ကျောင်းဆရာမ၊

အန်တီမယ်လီကာ - ဇလာတာ၏ အဖေ၏ နှမ၊

အန်တီရက်ဒမီလာ - ဇလာတာ အမေ၏ အလုပ်ရုံမှ မိတ်ဆွေ၊

ဘက်ဘီလက်ဘီကာ - ဇလာတာ၏ အချစ်ဆုံးအရုပ်၊

ဘိုဘာ မိသားစု - ရင်းနှီးသော အိမ်နီးချင်းနှင့် မိတ်ဆွေများ၊

မိသားစု - အဘွားမိရာ၊ အန်တီဘိုဒါ၊ အန်ကယ်ဇီကာ၊ မာဂျာနှင့် ဘိုဂျနာ

(အန်ကယ်ဇီကာနှင့် အန်တီ ဘိုဒါတို့၏ သမီး နှစ်ယောက်) ဘရာကို - ဇလာတာ အမေ၏ မောင် (ဆေကာနှင့် လက်ထပ်သည်) မီလီကာနှင့် ဒါကာတို့၏ အဖေ၊

ဘရာကို - မိသားစု မိတ်ဆွေ (ကောကာနှင့် လက်ထပ်သည်)၊ မာတီနာ နှင့် မာတီးတို့၏ အဖေ၊

စီစီ - ဇလာတာ၊ နီဒိုနှင့် ဘိုဘာတို့ မွေးစားသည့် ကြောင်ကလေး၊

စစ်ကို - ဇလာတာ၏ ကနေရီ စာဝါ၊

အယ်မီနာနှင့် ဆမ်ရာ - ဇလာတာ၏ မိတ်ဆွေ အိမ်နီးချင်းများ၊

ဖီပါ - ဇလာတာ၏ ချစ်စနိုးနာမည်တစ်မျိုး၊

ဟားရစ် - အယ်လမာနှင့် ကယ်မိုတို့၏ သား (နက်ဂျရာ၏ မောင်)၊

ကေကာ - မိသားစုမိတ်ဆွေ (ဘရာကိုနှင့် လက်ထပ်သည်) မာတီနာနှင့်

မာတီးတို့၏ အမေ၊

မာဂျာနှင့် ဘိုဂျနာဘိုကာ - ဇလာတာ၏ မိတ်ဆွေ အိမ်နီးချင်းများ

မာလစ် - ဇလာတာ၏ အဖေ၊

မီလီကာနှင့် ဒါကာ - ဇလာတာ၏ ဝမ်းကွဲများ (ဘရာကိုနှင့် ဆေဘာ
တို့၏ သားသမီးများ) မီရနာ - ဇလာတာ၏ အချစ်ဆုံး သူငယ်ချင်း၊

မိဆို - မီရနာ၏ အဖေ၊

မလက်ဂျို - ဆတ်ဂျန်တို့၏ ညီ၊

နီဒါ - ဇလာတာ၏ အမေ၏ အလုပ်ရုံမှ အချစ်ဆုံး မိတ်ဆွေ၊

နီဒို - ၂၇ နှစ်အရွယ် စစ်ပြေးဒုက္ခသည် မိတ်ဆွေ အိမ်နီးချင်း၊

ဆလိုဘိုနှင့် ဒိုဒါ - လင်နှင့် မယား၊ ဇလာတာ၏ အမေ၏ မိတ်ဆွေများ၊

ဆတ်ဂျန် - ဇလာတာ မိဘများ၏ မိတ်ဆွေ၊

ဇီကာဘိုဘာ - အိမ်နီးချင်း။

*